

Lagrådsremiss

Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 22 februari 2018

Peter Eriksson

Magnus Corell
(Näringsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen förslås att det genom ändringar i plan- och bygglagen införs ett system med avgiftsreduktion när tidsfrister för beslut i ärenden om lov och förhandsbesked samt startbesked efter anmälan överskrids. Genom förslaget tydliggörs när en tidsfrist börjar löpa, när den upphör och vilka förutsättningar som finns för att förlänga fristen. Förslaget syftar till att skapa incitament för att följa de tidsfrister som gäller för beslut.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).....	4
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Bakgrund.....	9
4.1	Handläggningen av ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan.....	9
4.2	Avgifter	10
5	Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan	11
5.1	Ett system med avgiftsreduktion bör införas	11
5.2	Tidsfrister för beslut	14
5.3	Information om tidsfrister	17
5.4	När och med hur mycket bör avgiften reduceras?.....	19
5.5	Vilka avgifter bör reduceras?	20
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	20
7	Konsekvenser.....	21
8	Författningskommentar	23
Bilaga 1	Sammanfattning av Boverkets rapport Utvärdering av tidsfrister och förslag till sanktioner (Rapport 2017:4)	28
Bilaga 2	Rapportens lagförslag.....	29
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	32

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

2 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900) dels att 9 kap. 1 och 27 §§, 12 kap. 8 § och 16 kap. 8 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 9 kap. 27 a, 27 b, 40 a och 44–47 §§ och 12 kap. 8 a §, och närmast före 9 kap. 44 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. bygglov, rivningslov, marklov och anmälningssplikt,
2. förhandsbesked och villkorsbesked,
3. handläggningen av lovärenden,
4. förutsättningar och villkor för lov, *och*
5. vad ett beslut om lov ska innehålla, hur det ska expedieras och hur länge det gäller.

4. förutsättningar och villkor för lov,
5. vad ett beslut om lov ska innehålla, hur det ska expedieras och hur länge det gäller, *och*
6. handläggningen av anmälningsärenden.

27 §

Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt *och* meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från *det att den fullständiga ansökningen* kom in till nämnden. *Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, får tiden förlängas en gång med högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna. Sökanden ska informeras om förlängningen och skälen för den innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.*

Bestämmelser om att ett mottagningsbevis ska skickas till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in och om innehållet i ett sådant bevis finns i 8 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden.

Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt. *Nämnden ska* meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från

1. *den dag ansökan* kom in till nämnden, *eller*
2. *den senare dag då ytterligare underlag* kom in till nämnden från sökanden på hans eller hennes initiativ.

Om nämnden inom tre veckor från

den dag som anges i första stycket 1 eller 2 har förelagt sökanden enligt 22 § första stycket att avhjälpa en brist i ansökan, räknas tidsfristen i första stycket från den dag då bristen avhjälpes.

Om det är nödvändigt på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas en gång med högst tio veckor.

27 a §

När en ansökan om lov eller förhandsbesked har kommit in till byggnadsnämnden, ska nämnden skriftligen informera sökanden om

1. vilka tidsfrister som gäller för beslut om ansökan,

2. att den avgift som nämnden får ta ut reduceras om tidsfristen för beslut överskrids, och

3. möjligheterna att överklaga nämndens beslut.

Om tidsfristen för beslut börjar löpa vid en annan tidpunkt än när ansökan kom in till nämnden, ska skriftlig information lämnas om ändringen.

Om tidsfristen förlängs enligt 27 § tredje stycket, ska skriftlig information om förlängningen och skälen för den lämnas innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

27 b §

Om ett ärende har återförvisats till byggnadsnämnden för förnyad handläggning, tillämpas bestämmelserna i 27 och 27 a §§.

40 a §

Om byggnadsnämnden tar ut en avgift för handläggningen av ett ärende om lov eller förhandsbesked, ska nämnden i sitt beslut om avgift redovisa hur avgiften har fastställts.

Handläggningen av anmälnings- ärenden

44 §

En anmälan för en åtgärd som avses i 16 § ska vara skriftlig och göras till byggnadsnämnden.

45 §

Byggnadsnämnden ska handlägga en anmälan som avses i 16 § skyndsamt. Nämnden ska meddela sitt beslut om startbesked inom fyra veckor från

1. den dag anmälan kom in till nämnden, eller

2. den senare dag då ytterligare underlag kom in till nämnden från anmälaren på hans eller hennes initiativ.

Om nämnden inom tre veckor från den dag som anges i första stycket 1 eller 2 har förelagt anmälaren enligt 46 § att avhjälpa en brist i anmälan, räknas tidsfristen från den dag då bristen avhjälpes.

Om det är nödvändigt på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas en gång med högst fyra veckor.

46 §

Vid handläggningen av en anmälan tillämpas bestämmelserna om ansökans innehåll i 21 §, föreläggande i 22 §, information om tidsfrister i 27 a § och återförvisning för förnyad handläggning i 27 b §. Vid tillämpningen av 27 a § tredje stycket ska hänvisningen till 27 § andra stycket avse 45 § tredje stycket.

47 §

Om byggnadsnämnden tar ut en avgift för handläggningen av en anmälan, ska nämnden i sitt beslut om avgift redovisa hur avgiften har fastställts.

12 kap.

8 §¹

Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,

2. beslut om lov,

3. tekniska samråd *och slutsamråd*,

3. tekniska samråd,

4. *slutsamråd*,

4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,

5. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,

5. upprättande av nybyggnads-kartor,

6. upprättande av nybyggnads-kartor,

6. framställning av arkivbeständiga handlingar,

7. framställning av arkivbeständiga handlingar,

7. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41–41 b §§, och

8. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41–41 b §§, och

8. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

9. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

8 a §

Om en avgift tas ut för handläggningen av ett ärende om förhandsbesked enligt 8 § 1, 8 eller 9 eller ett ärende om lov enligt 8 § 2, 8 eller 9, ska avgiften reduceras med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 27 § första stycket överskrids. Avgiften ska dock inte reduceras om tidsfristen överskrids på grund av ett beslut enligt 9 kap. 28 §.

Om en avgift enligt 8 § 1, 3 eller 9 tas ut för handläggningen av en anmälan för en åtgärd som avses i 9 kap. 16 §, ska avgiften reduceras med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 45 § första stycket överskrids.

16 kap.

8 §²

Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan krävs för vissa åtgärder enligt 9 kap. 16 § *och om tidsfrist för beslut om startbesked efter sådan anmälan.*

Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan krävs för vissa åtgärder enligt 9 kap. 16 §.

¹ Senaste lydelse 2011:335.

² Senaste lydelse 2015:668.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ansökningar om lov, förhandsbesked och anmälningar som avses i 9 kap. 16 § och som inkommit till byggnadsnämnden före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Riksdagen har i ett tillkännagivande uttalat att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om regler om en reduktion av bygglovsavgiften när de föreskrivna tidsfristerna för handläggning av ärenden om lov och förhandsbesked överskrids (bet. 2014/15:CU10 punkt 14, rskr. 2014/15:180). Vidare har riksdagen i ett tillkännagivande uttalat att regeringen ska vidta nödvändiga åtgärder för att koppla någon form av incitament eller sanktioner till reglerna om kommuners handläggningstider för anmälningsärenden (bet. 2015/16:CU3 punkt 2, rskr. 2015/16:18).

Regeringen gav den 18 februari 2016 Boverket i uppdrag att utvärdera byggnadsnämndernas tillämpning av bestämmelserna om tidsfrister i plan- och bygglagen (2010:900). I uppdraget ingick att verket skulle, oberoende av utvärderingens resultat, lämna ett förslag till ett system med sanktioner som är tillämpligt när föreskrivna tidsfrister inte hålls.

Uppdraget redovisades i april 2017 i rapporten Utvärdering av tidsfrister och förslag till sanktioner (Rapport 2017:4). En sammanfattning av rapporten finns i *bilaga 1*. Rapportens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2017/02840/SPN).

Genom de förslag som nu lämnas är riksdagens tillkännagivanden slutbehandlade.

4 Bakgrund

4.1 Handläggningen av ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan

Bestämmelser om handläggningen av ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan finns i plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, och i plan- och byggförordningen (2011:338), förkortad PBF.

I PBL finns regler om byggnadsnämndens handläggning av lov och förhandsbesked. Ansökningar om bygglov, rivningslov, marklov och förhandsbesked prövas av byggnadsnämnden (9 kap. 20 §). En ansökan ska vara skriftlig och innehålla de ritningar, beskrivningar och andra uppgifter som behövs för prövningen (9 kap. 21 §). Om ansökan är ofullständig, får byggnadsnämnden förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Om föreläggandet inte följs, får byggnadsnämnden avvisa ansökan eller avgöra ärendet i befintligt skick (9 kap. 22 §).

Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt och meddela sitt beslut inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen kom in till nämnden. Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, får tiden förlängas en gång med högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna (9 kap. 27 §). Bestämmelserna om tidsfrister har tillkommit i syfte att effektivisera byggnadsnämndernas handlägg-

ning av ärenden om lov (prop. 2009/10:170 s. 278 f.). Bestämmelserna trädde i kraft den 2 maj 2011.

I PBF finns regler om byggnadsnämndens handläggning av anmälningar av åtgärder som inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov (6 kap. 5–10 §§). Föreskrifterna är meddelade med stöd av ett bemyndigande i PBL (16 kap. 8 §). Av PBF framgår att byggnadsnämnden ska handlägga en anmälan skyndsamt och meddela sitt beslut om startbesked inom fyra veckor från den tidpunkt då samtliga behövliga uppgifter kom in till nämnden. Om frågan är av större vikt eller av principiell betydelse, får dock nämnden meddela sitt beslut om startbesked inom åtta veckor från den tidpunkten (6 kap. 7 §). En anmälan ska vara skriftlig och innehålla bl.a. de ritningar, beskrivningar och andra uppgifter som behövs för prövningen (6 kap. 8 §). Om anmälan är ofullständig, får byggnadsnämnden förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Om föreläggandet inte följs, får byggnadsnämnden avvisa anmälan eller avgöra ärendet i befintligt skick (6 kap. 10 §). Bestämmelserna om tidsfrister i anmälningsärenden infördes i syfte att skapa enhetlighet i regelverket och förutsebarhet för den som anmäler en åtgärd hos byggnadsnämnden (prop. 2014/15:122 s. 32 f.). Bestämmelserna om tidsfrister trädde i kraft den 1 juli 2016.

4.2 Avgifter

PBL innehåller bestämmelser om vilka avgifter som byggnadsnämnden får ta ut för bl.a. beslut om lov, förhandsbesked och startbesked. Avgifterna får inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. Grunderna för hur avgifterna ska beräknas anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige (12 kap. 10 §). Det är den som har gjort ansökan eller anmälan som är betalningsskyldig. Avgiften får tas ut i förskott (12 kap. 11 §).

En kommun väljer själv hur stor andel av kostnaden för besked, beslut och handläggning som ska finansieras med avgifter. Kommunerna har olika konstruktioner på sina respektive taxor. Avgifterna för besked, lov och handläggning varierar också mellan kommunerna för olika åtgärder och för olika förhållanden. Sveriges Kommuner och Landsting har tagit fram en exempel-taxa som stöd för kommunerna att besluta om taxor för besked, beslut och handläggning enligt PBL. Avgiften för ett lov omfattar alla åtgärder fram till slutbesked. För anmälningspliktiga åtgärder beror taxan på om tekniskt samråd behövs eller inte.

5 Reduktion av avgift för lov, förhandsbesked och anmälan

5.1 Ett system med avgiftsreduktion bör införas

Regeringens bedömning: Det bör införas ett system med avgiftsreduktion när tidsfrister överskrids för beslut i ärenden om lov och förhandsbesked samt startbesked efter anmälan.

Rapportens förslag överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Hälften av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller framför inga invändningar mot förslaget. Bland dessa finns *Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)*, *Umeå tingsrätt (mark- och miljödomstolen)*, *Försvarsmakten*, *Fortifikationsverket*, *Naturvårdsverket*, *Riksantikvarieämbetet*, *Statskontoret*, *Statens fastighetsverk*, *länsstyrelserna i Gotlands, Skåne, Stockholms och Västra Götalands län*, *Kungl. Tekniska högskolan*, *Hofors*, *Härjedalens och Norrköpings kommuner*, *Sveriges byggindustrier*, *Villaägarnas riksförbund*, *Näringslivets regelnämnd* och *Lantbrukarnas riksförbund*.

Flera remissinstanser avstyrker förslaget, bl.a. *Riksdagens ombudsmän (JO)*, *Länsstyrelsen i Västerbottens län*, *Göteborgs, Malmö och Stockholms kommuner*, *Samhällsbyggarna* och *Sveriges Kommuner och Landsting*. *JO* anger att det inte framgår av rapporten vad som motiverar att en konstruktion med reduktion av avgifter, ett nytt inslag i svensk rätt, ska införas inom detta område jämfört med andra delar av förvaltningen som dras med långa handläggningstider. Med hänvisning till Boverkets beskrivning av riskerna med förslaget, anser *JO* att det inte är uppenbart att konsekvenserna av förslaget skulle bli övervägande positiva. *JO* ifrågasätter även behovet av de föreslagna reglerna då majoriteten av landets byggnadsnämnder klarar att handlägga majoriteten av sina ärenden inom föreskrivna frister. *Sveriges Kommuner och Landsting* anger att det innebär ett oacceptabelt ingrepp i kommunens rätt att via avgift finansiera delar av byggnadsnämndens uppgifter.

Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen) ifrågasätter om förslaget uppnår sitt syfte. Hovrätten pekar på att det av rapporten framgår att majoriteten av byggnadsnämnderna håller föreskrivna tidsfrister och att det finns en brist på anställningsbar kompetens. Enligt hovrätten skulle exempelvis tydligare riktlinjer från Boverket kring handläggningen vara en alternativ lösning.

Skälen för regeringens bedömning: Riksdagen har i två tillkännagivanden uttalat att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om reduktion av avgifter eller att regeringen ska vidta nödvändiga åtgärder för att koppla någon form incitament eller sanktioner när föreskrivna tidsfrister överskrids.

Av Boverkets rapport framgår att byggnadsnämnderna i relativt hög utsträckning håller tidsfristerna för beslut om lov, förhandsbesked eller startbesked. Av rapporten framgår dock att var femte kommun (46 av 244) av de som deltagit i utvärderingen inte klarar att handlägga majoriteten av sina ärenden inom den föreskrivna tidsfristen om tio veckor, inklusive eventuell förlängning. För anmälningsärenden är det var sjätte kommun (39 av 242)

som inte klarar föreskrivna tidsfrister. Enligt Boverket finns det olika orsaker till att tidsfristerna inte hålls. Till de vanligaste orsakerna hör ärendets komplexitet och hög arbetsbelastning. En annan orsak uppges vara att remissyttranden dröjer. I slutskedet av handläggningen kan också byggnadsnämndens sammanträdesplanering vara en orsak till att tidsfristen överskrids. Det bör noteras att bestämmelserna om tidsfrister för anmälningsärenden endast hade varit i kraft ett halvår vid tidpunkten för undersökningen.

Långa handläggningstider för beslut om lov, förhandsbesked och startbesked efter anmälan påverkar effektiviteten och försvårar byggandet i landet. Därmed förlängs också tiden för byggandet av bostäder och bidrar till högre kostnader. Regeringen anser att det är angeläget att handläggningstiderna kortas. Det bör därför vidtas åtgärder som syftar till att de tidsfrister som gäller för handläggningen av ärendena hålls i större utsträckning än i dag.

I rapporten redovisar Boverket sina överväganden om vilka åtgärder som kan vidtas för att tidsfristerna ska hållas. Boverket har utrett två alternativa system, sanktionsavgift och reduktion av avgift, och föreslår att avgiften ska kunna reduceras om handläggningstiderna överskrids. Hälften av de remissinstanser som yttrat sig är i huvudsak positiva till förslaget. Några remissinstanser avstyrker, däribland *JO* som ifrågasätter varför ett reduktionsystem ska införas på plan- och byggområdet när problemet med långa handläggningstider också finns inom andra områden.

Regeringen har redan vidtagit andra åtgärder för att säkerställa att handläggningstiderna på plan- och byggområdet ska vara korta. Tidsfrister för handläggningen infördes för ärenden om lov och förhandsbesked 2011 (prop. 2009/10:170) och för anmälningsärenden 2016 (prop. 2014/15:122). Trots dessa åtgärder överskrids föreskrivna tidsfrister för beslut. Även när det gäller andra områden har regeringen vidtagit generella åtgärder för att möta de problem som långa handläggningstider innebär. Den nya förvaltningslagen (2017:900) innehåller bestämmelser som syftar till att påskynda handläggningen av ärenden som inte avgjorts i första instans inom sex månader. Ytterst kan detta ske genom att den enskilde begär att beslutsmyndigheten ska avgöra ärendet och att, om myndigheten avslår begäran, avslagsbeslutet kan överklagas till den instans som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet. Om överinstansen bifaller överklagandet kan myndigheten föreläggas att avgöra ärendet inom en bestämd tid (12 §).

De generella bestämmelser som finns i nya förvaltningslagen (2017:900) om åtgärder vid försenad handläggning är inte tillräckliga för att säkerställa att de tidsfrister som gäller för handläggning av ärenden om lov och förhandsbesked samt anmälningsärenden följs. Dessa tidsfrister är förhållandevis korta, men samtidigt så väl tilltagna att kvaliteten i byggnadsnämndernas ärendehantering inte ska äventyras. Det övergripande syftet med tidsfristerna är att uppnå en effektiv byggprocess, vilket är av stor betydelse för att möta behovet av nya bostäder. Att det finns problem med långa handläggningstider inom andra områden är därmed inte något skäl som talar emot att särskilda åtgärder införs på plan- och bygglagens område. Den omständigheten att ett system med avgiftsreduktion är en nyhet i svensk rätt utesluter inte heller att det finns skäl att pröva om det finns förutsättningar för att införa ett sådant system.

En reduktion av en avgift på den grunden att föreskrivna handläggningstider inte hålls har onekligen vissa likheter med en sanktion mot tidsöver-

skridanden. Sanktioner mot myndigheter inom förvaltningsrätten är relativt ovanliga, men förekommer bl.a. vid bristande verkställighet av beslut och domstolsavgöranden enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och enligt socialtjänstlagen (2001:453). Sanktioner mot myndigheter finns också av EU-rättsliga skäl, t.ex. på upphandlingsområdet enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

Gemensamt för de sanktionssystem som tillämpas inom förvaltningsrätten är att det finns en myndighet som har till uppgift att övervaka tillämpningen av den aktuella lagstiftningen och att ingripa om lagstiftningen inte följs. När det är fråga om en sanktionsavgift, prövas frågan om betalning av avgiften av förvaltningsdomstol på ansökan av tillsynsmyndigheten. Om ansökan bifalls ska avgiften betalas till staten.

Det system med avgiftsreduktion som föreslås i rapporten skiljer sig från ett system med sanktionsavgifter. Systemet kräver inte att en tillsynsmyndighet inrättas. Inte heller krävs en särskild ordning för prövning av en ansökan om betalning av sanktionsavgift. I stället är det fråga om en offentlighetsrättslig metod för att bestämma en avgift när en i lag bestämd tidsfrist överskrids.

Ett system med avgiftsreduktion framstår som ett relativt enkelt sätt att skapa incitament för att hålla föreskrivna handläggningstider. Konsekvensen av att tiderna inte hålls är förutsebara. Samtidigt får dock inte systemet leda till att kvaliteten på handläggningen äventyras. Ett system med avgiftsreduktion kräver därför att myndigheten i fråga får tillräcklig tid för att handlägga ett ärende och också verktyg för att se till att underlaget för prövningen är komplett. Det måste vara tydligt när en tidsfrist börjar att löpa, när den slutar och vilka omständigheter som ska medföra att tidpunkten för beslut i ärendet ändras.

Enligt regeringens mening kan ett system med avgiftsreduktion övervägas i fall där det finns bestämda tidsfrister för att handlägga ett ärende. Ansökningar om lov eller förhandsbesked enligt PBL samt anmälan enligt PBF är alla sådana ärenden där beslut ska meddelas inom en bestämd tidsfrist. För att skapa incitament för att korta handläggningstiderna och med beaktande av riksdagens båda tillkännagivanden, anser regeringen att ett system med reduktion av avgift bör införas. Detta utesluter naturligtvis inte att andra åtgärder också kan vidtas för att effektivisera ärendehandläggningen, t.ex. riktade kompetensinsatser eller riktlinjer om handläggningen.

När det gäller systemets närmare utformning bör särskilt beaktas att kortare handläggningstider inte får ske på bekostnad av handläggningens kvalitet. Om tidspressen blir för stor riskerar det att leda till sämre beslutsunderlag och fler överklaganden. Sådana konsekvenser är inte ägnade att effektivisera byggprocessen och måste undvikas.

Regeringen bedömer att ett system med avgiftsreduktion inte påverkar kommunernas möjligheter att finansiera byggnadsnämndernas verksamhet via avgifter. Rätten att bestämma vilka avgifter som ska tas ut och vilka nivåer de ska ha påverkas inte av att ett system med reduktion införas.

5.2 Tidsfrister för beslut

Regeringens förslag: Byggnadsnämnden ska meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från den dag ansökan kom in till nämnden eller den senare dag då ytterligare underlag kom in till nämnden från sökanden på hans eller hennes initiativ. Om nämnden inom tre veckor från den dag ansökan kom in eller den senare dag då ytterligare underlag kom in har förelagt sökanden att avhjälpa en brist i ansökan, räknas tidsfristen från den dag då bristen avhjälpes. Om det är nödvändigt på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet, får den ursprungliga tidsfristen förlängas en gång med högst tio veckor.

Byggnadsnämnden ska meddela sitt beslut om startbesked i ett anmälningsärende inom fyra veckor från den dag anmälan kom in till nämnden eller den senare dag då ytterligare underlag kom in till nämnden från anmälaren på hans eller hennes initiativ. Om nämnden inom tre veckor från den dag anmälan kom in eller den senare dag då ytterligare underlag kom in har förelagt anmälaren att avhjälpa en brist i anmälan, räknas tidsfristen från den dag då bristen avhjälpes. Om det är nödvändigt på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet, får den ursprungliga tidsfristen förlängas en gång med högst fyra veckor.

Om ett ärende har återförvisats till byggnadsnämnden från länsstyrelsen eller en domstol, ska en ny tidsfrist löpa från den dagen då ärendet kommer tillbaka till nämnden.

Rapportens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I rapporten föreslås att byggnadsnämnden ska meddela sitt beslut om förhandsbesked eller lov inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen kom in till nämnden, att en ansökan är fullständig när sökanden lämnat in det som behövs för prövningen enligt PBL och bestämmelser som utfärdats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, att en ny tidsfrist ska börja löpa om sökanden senare kommer in med ytterligare underlag som har betydelse för prövningen och att, om nämnden inte inom två veckor begär att sökanden ska komplettera ansökningen, tidsfristen om tio veckor ska börja löpa även om ansökan inte är fullständig.

I fråga om beslut om startbesked i anmälningsärenden lämnas förslag till likartade bestämmelser.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser anger att förslaget kan leda till kvalitetsförsämringar och sämre beslutsunderlag, bl.a. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)*, *Länsstyrelsen i Västerbottens län*, *Malmö kommun* och *Sveriges Kommuner och Landsting*. *Försvarmakten* ser en risk att samråd med myndigheten förbises, vilket kan medföra skada på riksintressen för totalförsvarets militära del.

Huddinge, Nacka och Upplands Väsby kommuner ställer sig positiva till förslagen om att förtydliga när en ansökan ska anses vara komplett och att ange en tidsfrist för när begäran om komplettering ska ske. *Vaxholms kommun* anser att förslaget att införa en tidsgräns för när byggnadsnämnden senast måste avgöra om en ansökan eller anmälan är fullständig är positivt, men bedömer att två veckor är för kort tid. *Länsstyrelsen i Stockholms län* ifrågasätter tidsfristen för komplettering om två veckor är tillräcklig med hänsyn till den komplexitet många av dessa ärenden har och att det krävs en ganska ingående genomgång av ärendet för att bedöma om det behöver

kompletteras. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anser att tidsfristen om två veckor skapar merarbete och tar tid från handläggningen. *Karlshamns kommun* framför att det är vanligt med flera kompletteringar, särskilt i anmälningsärenden, och föreslår att nämnden ska ha en tidsfrist om två veckor varje gång ett ärende har kompletteras av sökanden.

Riksdagens ombudsmän (JO), *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)*, *Länsstyrelsen i Gotlands, Stockholms och Västra Götalands län*, *Norrköpings kommun* och *Sveriges Kommuner och Landsting* anser att en vägledning bör tas fram beträffande kraven på innehållet i en ansökan eller en anmälan.

Hofors kommun anser att avgiften inte ska sättas ned om den sökande själv fördröjer handläggningstiden genom att inte lämna kompletteringar inom utsatt tid. *Huddinge kommun* pekar på risken att en sökande vidtar åtgärder i syfte att förlänga handläggningstiden för att slippa betala avgift. *Länsstyrelsen i Skåne län* ifrågasätter hur tidsfristerna ska tillämpas när anstånd begärs. *Enköpings* och *Upplands Väsby kommuner* och *Sveriges Kommuner och Landsting* anger att kommunen måste ha rimlig tid för att politiskt behandla de ärenden som åligger byggnadsnämnden. *Villaägarna* anger att det behövs tydligare regler för när tidsfristen får förlängas så att det inte görs slentrianmässigt och godtyckligt.

Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen) anser att förslaget bör utvecklas i fråga om vad som gäller när ärenden återförvisas till kommunen efter överklagande.

Skälen för regeringens förslag: En utgångspunkt när ett system med avgiftsreduktion utformas är att byggnadsnämnden även i fortsättningen ska ha ett fullgott underlag för sin prövning av en ansökan eller en anmälan. Systemet får inte, som flera remissinstanser befarar, leda till att beslut tas på bristfälliga underlag. För ansökningar och anmälningar gäller redan i dag att de ska innehålla de ritningar, beskrivningar och andra uppgifter som behövs för prövningen (9 kap. 21 § PBL och 6 kap. 8 § PBF). Om ansökan eller anmälan är ofullständig, får byggnadsnämnden förelägga sökanden att avhjälpa bristen inom en viss tid (9 kap. 22 § PBL och 6 kap. 10 § PBF). Ytterligare en utgångspunkt bör vara att systemet är enkelt att tillämpa.

För att kunna tillämpa ett system med avgiftsreduktion är det avgörande att det står klart när en tidsfrist börjar löpa. Enligt rapportens förslag börjar tidsfristen löpa när en fullständig ansökan kom in, vilket överensstämmer med gällande rätt. I rapporten föreslås dock att tidsfristen ska börja löpa när ansökan kom in, om byggnadsnämnden inte inom två veckor från det att ansökan kom in förelägger sökanden att avhjälpa en brist i sin ansökan. Om ett föreläggande meddelas inom två veckor börjar fristen enligt förslaget att löpa när det som behövs för prövningen har lämnats in.

Genom den föreslagna ordningen med ett föreläggande om komplettering inom en viss tid skapas ett incitament för byggnadsnämnden att tidigt bilda sig en uppfattning om ansökan och ta ställning till om ansökan behöver kompletteras. Det är ett arbete som nämnden förr eller senare måste göra för att kunna meddela sitt beslut om ansökan. Regeringen delar därmed inte *Länsstyrelsens i Västerbottens län* uppfattning att en tidsfrist för komplettering skapar merarbete och tar tid från handläggningen. Tidsfristen om tio veckor för att handlägga ansökan bör därför som utgångspunkt börja löpa när ansökan kommer in.

Flera remissinstanser anför att rapportens förslag att ett föreläggande om komplettering ska meddelas inom två veckor är kort. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anger att det i vissa fall kan krävas en ganska ingående genomgång av ärendet för att bedöma om det behöver kompletteras. Regeringen delar uppfattningen att det kan ifrågasättas om två veckor är en tillräckligt lång tid, vilket också vinner stöd i rapporten där det anges att ärendets komplexitet kan vara en orsak till att tidsfristen inte hålls. Tre veckor bör emellertid vara tillräckligt för att nämnden ska kunna bedöma vad som behövs för prövningen.

Som huvudregel bör alltså gälla att tidsfristen om tio veckor börjar löpa när ansökan kommer in till nämnden. För det fall nämnden inom tre veckor förelägger sökanden att avhjälpa en brist i ansökan, bör tiden börja löpa när bristen avhjälpes. Härigenom säkerställs att nämnden får tillräckligt med tid för sin prövning.

Flera remissinstanser efterfrågar vägledning om vilka krav som ska ställas på ansökans innehåll. Boverket har bl.a. till uppgift att lämna råd till myndigheter inom sitt verksamhetsområde. Om det finns behov av vägledning, kan en sådan utarbetas av Boverket.

Av olika skäl kan sökanden självmant komplettera sin ansökan med ytterligare underlag, vilket exempelvis kan ske efter det att sökanden fått del av de synpunkter som inhämtats från grannar eller remissinstanser. När ansökan kompletterats påverkas också förutsättningarna för byggnadsnämnden att pröva ansökan inom föreskriven tid. Nämnden måste ha tillräckligt med tid för att hinna beakta det nya underlaget vid sin prövning. I den delen föreslås i rapporten att en ny tidsfrist ska börja löpa, men endast om underlaget har betydelse för prövningen. Regeringen anser att ett sådant krav gör det svårare för byggnadsnämnden att ta ställning till om en ny frist ska börja löpa eller inte. En ny tidsfrist om tio veckor bör i stället alltid börja löpa från det att det ytterligare underlaget kom in till nämnden. När underlaget kommit in bör nämnden, på samma sätt som föreslås gälla för nya ansökningar, ha möjlighet att inom tre veckor förlägga sökanden att komplettera ansökan. En ny tidsfrist börjar i så fall att löpa från den dag bristen avhjälpes.

När det gäller anmälningsärenden följer av PBF att byggnadsnämnden ska handlägga en anmälan skyndsamt och meddela sitt beslut om startbesked inom fyra veckor från den tidpunkt då samtliga behövliga uppgifter kom in till nämnden (6 kap. 7 §). Regeringen anser att det system med tidsfrister som föreslås för handläggning av ärenden om lov och förhandsbesked också bör tillämpas för handläggning av anmälningsärenden. Tidsfristen för beslut bör alltså som huvudregel räknas från det att anmälan kom in till nämnden. Tidsfristen för att begära komplettering bör bestämmas till tre veckor.

Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ett ärende om lov eller förhandsbesked får byggnadsnämnden förlänga tidsfristen om tio veckor med ytterligare tio till högst 20 veckor. För ett ärende om startbesked är det möjligt för nämnden att förlänga fyraveckorsfristen till åtta veckor, om frågan är av större vikt eller av principiell betydelse. Flera remissinstanser pekar på att den sökande själv kan orsaka fördröjningar i handläggningen. Detta kan exempelvis ske genom att begära tid för att ändra en komplett ansökan och sedan inte lämna in något ytterligare underlag. Enligt regeringens mening ligger det i kravet på skyndsamt handläggning ett ansvar på byggnadsnämnden att driva ett ärende till beslut inom den tidsfrist som gäller. I de fall sökanden eller anmälaren orsakar att tidsfristen inte kan hållas

är det inte rimligt att den avgift som nämnden har rätt att ta ut reduceras. Detsamma bör gälla när fristen överskrids av skäl som ligger utanför kommunens kontroll, t.ex. att remisstiden blir för kort för remissinstanser som inte tillhör den kommunala förvaltningen såsom ett länsmuseum eller Försvarmakten. Det kan också finnas skäl att förlänga handläggningstiden om det är nödvändigt för att kunna utföra en inventering av kulturvärden eller göra ett platsbesök som inte kan genomföras på grund av ihållande och svåra väderförhållanden. En tidsfrist bör därför kunna förlängas även om det är nödvändigt på grund av handläggningen av ärendet. Regeringen anser att den politiska behandlingen av ett ärende bör rymmas inom de tidsfrister som föreskrivs. Byggnadsnämndens sammanträdesplanering utgör därför inte i sig tillräckliga skäl att förlänga fristen.

Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen) väcker frågan om hur rapportens förslag om tidsfrister och reduktion ska tillämpas när ett ärende återförvisas för förnyad handläggning. I dessa fall bör samma ordning som föreslås för ansökningar tillämpas. När ett ärende återförvisats från länsstyrelsen eller en domstol bör en ny tidsfrist räknas från dagen då ärendet kommer tillbaka till byggnadsnämnden. Tidsfristen bör också, på samma sätt som föreslås gälla för ansökningar, kunna räknas från en annan tidpunkt, t.ex. om ytterligare underlag kommer in till nämnden på sökandens initiativ. Vidare bör tidsfristen kunna förlängas om utredningen eller handläggningen ger anledning till det.

Regeringens förslag innebär att de föreskrifter om anmälan innehåll och handläggning som i dag finns i PBF i stället kommer att regleras i PBL. Det bemyndigande som finns för regeringen att meddela föreskrifter om tidsfrist för beslut om startbesked efter sådan anmälan bör därför upphävas (16 kap. 8 § PBL).

5.3 Information om tidsfrister

Regeringens förslag: När en ansökan om lov eller förhandsbesked eller anmälan kommit in till byggnadsnämnden, ska nämnden skriftligen informera sökanden om

1. vilka tidsfrister som gäller för beslut,
2. att den avgift som nämnden får ta ut reduceras om tidsfristen för beslut överskrids, och
3. möjligheterna att överklaga nämndens beslut.

Om tidsfristen för beslut börjar löpa vid en annan tidpunkt än när ansökan kom in till nämnden, ska skriftlig information lämnas om detta.

Om tidsfristen förlängs, ska skriftlig information om förlängningen och skälen för den lämnas innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Rapportens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Länsstyrelserna i Gotlands och Stockholms län* samt *Vaxholms kommun* tillstyrker förslaget. Även *Malmö kommun* tillstyrker förslaget och anger att en förutsättning för förslaget är att det ska vara tydligt för såväl kommunen som sökanden vilka tidsfrister som gäller. *Härjedalens kommun* avstyrker förslaget och anger att det medför ytterligare arbetsbelastning för kommunen och handläggarna.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår att byggnadsnämnden ska vara skyldig att reducera avgiften för beslut om lov, förhandsbesked eller startbesked vid anmälningssärenden om föreskrivna tidsfrister för beslut överskrids. I syfte att tydliggöra för sökanden respektive anmälaren inom vilka tidsramar som byggnadsnämnden ska meddela beslut i det aktuella ärendet, bör krav på information om vilka tidsfrister som gäller införas.

Enligt nuvarande bestämmelser ska byggnadsnämnden i ärenden om lov och förhandsbesked och i anmälningssärenden skicka ett mottagningsbevis till dem som omfattas av lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden (9 kap. 27 § PBL och 6 kap. 7 § PBF). Mottagningsbeviset ska enligt 8 § i den lagen innehålla uppgift om de tidsfrister som gäller i ärendet, följden av att ett beslut inte fattas inom tidsfristen och möjligheterna till rättslig prövning av beslutet. Bestämmelserna om mottagningsbevis bygger på kraven i artikel 13 i det s.k. tjänstedirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden).

Kravet på mottagningsbevis gäller endast sådana ärenden som omfattas av lagen om tjänster på den inre marknaden, dvs. där sökanden eller anmälaren är en tjänsteleverantör som är etablerad i en medlemsstat och som behöver byggnadsnämndens beslut för tillträde till och utövande av tjänsteverksamhet i Sverige. Beträffande andra ärenden finns inga bestämmelser i PBL eller PBF som innebär att nämnden är skyldig att skicka ett mottagningsbevis. I praktiken är det dock många byggnadsnämnder som skickar mottagningsbevis till sökande eller anmälare som inte omfattas av lagen om tjänster på den inre marknaden. Det är också något som Boverket rekommenderat byggnadsnämnderna att göra (rapporten s. 35).

JO har i ett beslut uttalat att det är en otymplig ordning att särbehandla vissa lovärenden och understrukt att det är till fördel för alla enskilda att få klart besked om när ansökan bedömts som fullständig och när ett beslut således kan förväntas (JO 2013/14 s. 529, dnr 4086–2011). Regeringen anser mot den bakgrunden att det krav på information som föreskrivs i lagen om tjänster på den inre marknaden bör gälla generellt för ansökningar om lov och förhandsbesked och i anmälningssärenden.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att det i PBL införs ett generellt krav på information om vilka tidsfrister som gäller. Vid utformningen av bestämmelserna bör hänsyn tas till de krav som ställs i 8 § lagen om tjänster på den inre marknaden. Hänvisningen till den lagen i PBL och PBF bör därför utgå. Eftersom byggnadsnämnderna redan i dag är skyldiga att skicka mottagningsbevis enligt lagen om tjänster på den inre marknaden, bedömer regeringen att förslaget inte lägger någon ytterligare börda av betydelse på kommunerna.

5.4 När och med hur mycket bör avgiften reduceras?

Regeringens förslag: Om byggnadsnämnden tar ut en avgift för handläggningen av ett ärende om lov, förhandsbesked eller anmälan för startbesked, ska avgiften reduceras med en femtedel per påbörjad vecka som nämnden överskrider den tidsfrist som gäller för att meddela beslut respektive besked i ärendet. Avgiften ska dock inte reduceras i ett ärende om lov eller förhandsbesked om nämnden beslutat att ärendet inte ska avgöras förrän en fråga om expropriationstillstånd har avgjorts eller ett pågående planarbete har avslutats.

Rapportens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens, men saknar undantag för tidsöverskridanden på grund av att nämnden beslutat att ärendet inte ska avgöras förrän en fråga om expropriationstillstånd har avgjorts eller ett pågående planarbete har avslutats.

Remissinstanserna: *Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* anser att det bör tydliggöras vad som avses med begreppet påbörjad vecka. *Länsstyrelsen i Skåne län* ifrågasätter vilka incitament kommunen har att handlägga ett ärende skyndsamt efter den femte förseningsveckan. *Sveriges byggindustrier* anser att det är rimligt att avgiften reduceras med en femtedel för varje veckas försening. *Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO)* lämnar liknade synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: För att undvika alltför stor reduktion vid mindre tidsfristöverskridanden bör reduktionen ske stegvis. I rapporten föreslås att avgiften ska reduceras med en femtedel för varje påbörjad vecka. Regeringen anser att förslaget är väl avvägt och utgör ett tillräckligt incitament för byggnadsnämnden att hålla föreskrivna tidsfrister. Med påbörjad vecka bör avses den sjudagarsperiod som börjar dagen efter det att tidsfristen löpt ut.

PBL innehåller bestämmelser som innebär att byggnadsnämnden får besluta att ett ärende om lov eller förhandsbesked inte ska avgöras förrän en fråga om expropriationstillstånd har avgjorts eller ett pågående planarbete har avslutats (9 kap. 28 §). Enligt regeringens mening bör avgiften inte reduceras när tidsfristen för handläggningen av ärendet överskrids på grund av ett sådant beslut.

Som *Länsstyrelsen i Skåne län* anför innebär en reduktion av avgiften i fem steg att det efter den femte veckan inte finns något ekonomiskt incitament för byggnadsnämnden att skyndsamt fatta beslut i ärendet. Även om det inte finns något sådant incitament, vill regeringen understryka att kravet på skyndsamt handläggning alltså gäller. Mot den bakgrunden finns det inte nu skäl att föreslå några ytterligare åtgärder.

5.5 Vilka avgifter bör reduceras?

Regeringens förslag: I ärenden om lov och förhandsbesked ska reduktionen av avgiften avse beslut om lov eller förhandsbesked, expediering och kungörelse samt andra tids- och kostnadskrävande åtgärder. För anmälningsärenden ska reduktionen avse beslut om startbesked, tekniska samråd och andra tids- och kostnadskrävande åtgärder. Byggnadsnämnden ska i sitt beslut om avgift redovisa hur avgiften fastställts.

Rapportens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte yttrat sig särskilt om vilka avgifter som ska reduceras.

Skälen för regeringens förslag: PBL innehåller bestämmelser om vilka avgifter som byggnadsnämnden får ta ut för sin handläggning (12 kap. 8 §). I rapporten föreslås att de avgifter som hänför sig till beslut om lov, förhandsbesked respektive startbesked och för andra tids- och kostnadskrävande åtgärder ska kunna reduceras. Vidare föreslås i fråga om lov och förhandsbesked att kostnaderna för expediering och kungörelse ska omfattas av reduktionen. För anmälningsärenden föreslås att kostnaderna för tekniskt samråd ska omfattas. Regeringen instämmer i rapportens förslag. Som en följd av förslaget bör 12 kap. 8 § ändras redaktionellt.

Byggnadsnämnden bör i sitt beslut om avgift redovisa hur avgiften fastställts. Beslutet bör få överklagas inom ramen för nuvarande regler om överklagande av beslut om lov, förhandsbesked och startbesked (13 kap. 3 §). Några särskilda bestämmelser om överklagande behöver inte införas.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2019. Äldre bestämmelser gäller för ansökningar om lov, förhandsbesked och anmälan som inkommit till byggnadsnämnden före ikraftträdandet.

Rapportens förslag överensstämmer med regeringens, men saknar förslag i fråga om ikraftträdande.

Remissinstanserna har inte yttrat sig särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: För att ge kommunerna tillräcklig tid att tydliggöra sina taxor och vid behov anpassa sina rutiner till regeringens förslag bör de nya bestämmelserna träda i kraft den 1 januari 2019. För ansökningar om anmälningar som inkommit till byggnadsnämnden före ikraftträdandet bör äldre bestämmelser tillämpas.

7 Konsekvenser

I lagrådsremissen föreslås att ett system med avgiftsreduktion införs. Avgiften föreslås reduceras när tidsfrister i ärenden om lov och förhandsbesked samt anmälan överskrids. Genom förslaget tydliggörs när en tidsfrist börjar löpa, när den upphör och vilka förutsättningar som finns att förlänga fristen.

Förslaget syftar till att skapa incitament för byggnadsnämnderna att hålla de tidsfrister som gäller för beslut om lov och förhandsbesked samt startbesked i anmälningsärenden. Därigenom finns det förutsättningar för att korta ledtiderna i byggprocessen och effektivisera och underlätta byggandet i landet. Förslaget lämnas också för att tillgodose två tillkännagivanden från riksdagen om reduktion av bygglovsavgift när föreskrivna tidsfrister för handläggning av ärenden om lov och förhandsbesked överskrids respektive incitament och sanktioner kopplade till reglerna om kommunernas handläggningstider för anmälningsärenden (bet. 2014/15:CU10 punkt 14, rskr. 2014/15:180 och bet. 2015/16:CU3 punkt 2, rskr. 2015/16:18).

Ett tydliggörande av den ordning som ska tillämpas vid handläggning av ärenden, kopplat till en avgiftsreduktion om föreskriven tidsfrist inte hålls, utgör ett starkt incitament för byggnadsnämnden att handlägga ärenden skyndsamt. Redan när en ansökan eller anmälan kommer in till byggnadsnämnden måste nämnden bilda sig en uppfattning om huruvida underlaget är tillräckligt för att påbörja handläggningen av ärendet eller om det behöver kompletteras. Därigenom skapas förutsättningar för en skyndsam handläggning. I syfte att säkerställa att erforderliga kvalitetskrav upprätthålls föreslås att den tidsfrist som gäller för beslut i ärendet ska kunna börja löpa vid en senare tidpunkt, t.ex. om sökanden eller anmälaren på eget initiativ kompletterar sin ansökan eller anmälan. I samma syfte föreslås att tidsfristen ska kunna förlängas om handläggningen i ärendet i övrigt ger anledning till det, t.ex. för att kunna bereda yttranden från remissinstanser.

En fråga om avgiftsreduktion kan efter överklagande bli föremål för prövning i länsstyrelsen och i mark- och miljödomstolarna. Regeringen bedömer att förslaget kan medföra att byggnadsnämndernas beslut om avgift överklagas. Det kommer uppskattningsvis inte att röra sig om mer än ett femtiotal beslut per år som överklagas till länsstyrelserna och färre än så till mark- och miljödomstolarna. Den prövning som ska göras enligt de föreslagna bestämmelserna får därtill anses vara förhållandevis enkel och bör inte innebära någon ökad arbetsbelastning för länsstyrelserna och domstolarna. Regeringen bedömer dock inte att förslaget kommer att leda till att de beslut om lov m.m. som nämnderna meddelar kommer att vara av sämre kvalitet och därmed generera fler överklaganden.

När det gäller förslagets konsekvenser för kommunerna gör regeringen följande bedömning.

Som nämnts tidigare är en konsekvens av förslaget att byggnadsnämndernas handläggningsrutiner tydliggörs och att kraven på en skyndsam handläggning skärps. Så länge beslut fattas inom föreskrivna tidsramar har förslaget inte några ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Möjligen kan förslaget att byggnadsnämnden ska informera om vilka frister som gäller för handläggningen av ett ärende medföra att den administrativa bördan ökar något. Ett informationskrav finns dock redan i dag, varför förslaget bedöms få obetydliga konsekvenser (jfr 9 kap. 27 § PBL och 6 kap. 7 § PBF).

Förslaget får däremot konsekvenser för den kommun som inte håller en tidsfrist. För den kommunen kommer avgiftsinkomsten i det aktuella ärendet att minska i förhållande till tidsöverskridandets längd. Det är också syftet med förslaget. Med hänsyn till att förslaget har en något annorlunda utformning än Boverkets förslag, framför allt med större möjligheter till fristförlängning av skäl som ligger utanför kommunens kontroll, bör dock förutsättningarna för att hålla tidsfristerna öka genom att handläggningsreglerna tydliggörs.

Förslaget bedöms inte påverka den kommunala självstyrelsen. Förslaget omfattar inte kommunernas rätt att bestämma hur byggnadsnämndernas verksamhet ska finansieras (jfr 12 kap. 8 § PBL). Förslaget kan dock ge anledning för kommunerna att se över sina handläggningsrutiner och tydliggöra sina taxor. Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2019, vilket bör ge kommunerna tillräckligt med tid för att överväga och genomföra eventuella förändringar.

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för miljö, jämställdhet, barn eller för personer med funktionsnedsättning. Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Då förslaget förväntas leda till kortare handläggningstider kan det medföra ekonomiska fördelar för företag verksamma inom bygg- och fastighetsbranschen utan att påverka konkurrensförhållandena mellan dem. Kortare handläggningstider gynnar också enskilda som ansöker om lov, förhandsbesked eller anmäler en åtgärd för startbesked.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

9 kap. Bygglov, rivningslov och marklov m.m.

1 § Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. bygglov, rivningslov, marklov och anmälningsplikt,
2. förhandsbesked och villkorsbesked,
3. handläggningen av lovärenden,
4. förutsättningar och villkor för lov,
5. vad ett beslut om lov ska innehålla, hur det ska expedieras och hur länge det gäller, och
6. handläggningen av anmälningsärenden.

I paragrafen, som innehåller en översiktlig beskrivning av bestämmelserna i kapitlet, har en ny punkt 6 förts in.

Av *punkten 6* framgår att det i kapitlet finns bestämmelser om handläggningen av anmälningsärenden. De bestämmelserna är nya och återfinns i 44–47 §§.

Handläggningen av ärenden om lov och förhandsbesked

27 § Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt. *Nämnden ska* meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från

1. *den dag ansökan* kom in till nämnden, *eller*
2. *den senare dag då ytterligare underlag kom in till nämnden från sökanden på hans eller hennes initiativ.*

Om nämnden inom tre veckor från den dag som anges i första stycket 1 eller 2 har förelagt sökanden enligt 22 § första stycket att avhjälpa en brist i ansökan, räknas tidsfristen i första stycket från den dag då bristen avhjälpes.

Om det är nödvändigt på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas en gång med högst tio veckor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om byggnadsnämndens handläggning av ärenden om lov och förhandsbesked. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *första stycket* föreskrivs att byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt och att beslut ska meddelas inom tio veckor. Tidsfristen räknas enligt *första punkten* från den dag ansökan kom in till nämnden eller, enligt *andra punkten*, den senare dag då ytterligare underlag kom till nämnden från sökanden på hans eller hennes initiativ. Bestämelsen i punkt två aktualiseras när sökanden självmant kompletterar eller på annat sätt ändrar sin ansökan genom att ge in ytterligare underlag för prövningen.

Andra stycket reglerar vad som gäller när ansökan är ofullständig och byggnadsnämnden förelägger sökanden att komplettera ansökan. I sådana fall börjar tidsfristen löpa först när sökanden har lämnat de handlingar som krävs för att avhjälpa bristen. En förutsättning för att tidsfristen ska räknas från denna tidpunkt är dock att nämnden meddelat föreläggandet inom tre veckor räknat från det att ansökan kom in eller den senare dag då ytterligare underlag har inkommit från sökanden. Bestämelsen inne-

bär exempelvis att om nämnden förelägger sökanden att avhjälpa en brist i sin ansökan i vecka två räknat från det att ansökan kom in och sökanden avhjälper bristen i vecka fyra, börjar tidsfristen om tio veckor att löpa i vecka fyra. Om något ytterligare underlag inte kommer in från sökanden, ska nämnden fatta sitt beslut senast inom tio veckor räknat från vecka fyra, dvs. inom 14 veckor från det att ansökan kom in. Skulle nämnden däremot förelägga sökanden att avhjälpa en brist i ansökan senare än tre veckor från det att ansökan eller ytterligare underlag från sökanden på hans eller hennes initiativ kom in, börjar tidsfristen att löpa enligt första stycket.

Tredje stycket innehåller en bestämmelse om förlängning av den tidsfrist som föreskrivs i första stycket. Tidsfristen får förlängas en gång med högst tio veckor. Bestämmelsen, som tidigare fanns i första stycket andra meningen, har ändrats. Ändringen innebär att en förlängning av tidsfristen även får ske om det är nödvändigt på grund av handläggningen i ärendet. En förlängning av tidsfristen av handläggningsskäl kan exempelvis bli aktuell när nämnden gett sökanden anstånd med att komma in med ytterligare underlag och underlaget inte kommit in vid den tidpunkt som nämnden bestämt. En förlängning kan också bli aktuell om tidpunkten för att komma in med underlaget infaller efter den ursprungliga tioveckorsfristen. Vidare kan en förlängning aktualiseras för att nämnden ska kunna beakta remissvar från instanser som inte tillhör den kommunala förvaltningen, utföra en inventering av kulturvärden eller göra ett platsbesök som inte kan genomföras på grund av ihållande och svåra väderförhållanden.

27 a § När en ansökan om lov eller förhandsbesked har kommit in till byggnadsnämnden, ska nämnden skriftligen informera sökanden om

1. vilka tidsfrister som gäller för beslut om ansökan,
2. att den avgift som nämnden får ta ut reduceras om tidsfristen för beslut över-skrids, och
3. möjligheterna att överklaga nämndens beslut.

Om tidsfristen för beslut börjar löpa vid en annan tidpunkt än när ansökan kom in till nämnden, ska skriftlig information lämnas om ändringen.

Om tidsfristen förlängs enligt 27 § tredje stycket, ska skriftlig information om förlängningen och skälen för den lämnas innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Paragrafen, som är ny, motsvarar tidigare 27 § första stycket tredje meningen och andra stycket delvis. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I *första stycket* anges att viss information ska lämnas skriftligen till sökanden när en ansökan om lov eller förhandsbesked har kommit in till nämnden. Kravet på skriftlighet utesluter inte att informationen lämnas i elektronisk form.

Enligt *första punkten* ska byggnadsnämnden informera sökanden om vilka tidsfrister som gäller för beslut i det ärende som ansökan avser. Det innebär att nämnden ska informera sökanden om när ansökan kom in till nämnden och när tidsfristen för beslut går ut. Vidare ska sökanden informeras om att tidpunkten för när tidsfristen börjar löpa kan ändras enligt 27 § första stycket 2 och andra stycket samt att tidsfristen kan förlängas enligt 27 § tredje stycket.

Enligt *andra punkten* ska informationen också innehålla uppgift om att den avgift som nämnden får ta ut reduceras om tidsfristen för beslut om ansökan över-skrids. Bestämmelser om reduktion av avgift finns i 12 kap. 8 a §.

Av tredje punkten följer att det av informationen ska framgå vilka möjligheter som finns att överklaga nämndens beslut. De beslut som avses är beslut om lov, förhandsbesked och avgift.

Bestämmelserna i *andra stycket* är tillämpliga när tidsfristen börjar löpa vid en annan tidpunkt än när ansökan kom in till nämnden, dvs. då ytterligare underlag kom in enligt 27 § första stycket 2 eller då en brist avhjälpes enligt andra stycket samma paragraf. Informationen ska lämnas när det ytterligare underlaget kommit in eller när bristen har avhjälpes.

Tredje stycket innebär att byggnadsnämnden, för det fall tidsfristen förlängs med stöd av 27 § tredje stycket, ska lämna information om detta innan den ursprungliga tidsfristen enligt 27 § första stycket har gått ut.

27 b § *Om ett ärende har återförvisats till byggnadsnämnden för förnyad handläggning, tillämpas bestämmelserna i 27 och 27 a §§.*

Paragrafen är ny. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Av paragrafen följer att bestämmelserna om handläggning och tidsfrist för beslut i ärenden om lov och förhandsbesked är tillämpliga när en länsstyrelse eller en domstol återförvisar ett ärende till byggnadsnämnden för förnyad handläggning. När ärendet kommer tillbaka till nämnden börjar alltså en ny tidsfrist om tio veckor att löpa.

40 a § *Om byggnadsnämnden tar ut en avgift för handläggningen av ett ärende om lov eller förhandsbesked, ska nämnden i sitt beslut om avgift redovisa hur avgiften har fastställts.*

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om att nämnden i sitt beslut ska redovisa hur den avgift som tas ut i ärendet har fastställts. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Handläggningen av anmälningsärenden

44 § *En anmälan för en åtgärd som avses i 16 § ska vara skriftlig och göras till byggnadsnämnden.*

Paragrafen är ny. Den motsvarar tidigare 6 kap. 7 § första meningen plan- och byggförordningen (2011:338). En ny rubrik har införts närmast före paragrafen. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I 16 § föreskrivs att även om en åtgärd inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov, får åtgärden inte påbörjas i strid med föreskrifter om skyldighet att anmäla åtgärden som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 §. Sådana föreskrifter finns i 6 kap. 5 och 6 §§ plan- och byggförordningen.

45 § *Byggnadsnämnden ska handlägga en anmälan som avses i 16 § skyndsamt. Nämnden ska meddela sitt beslut om startbesked inom fyra veckor från*

- 1. den dag anmälan kom in till nämnden, eller*
- 2. den senare dag då ytterligare underlag kom in till nämnden från anmälaren på hans eller hennes initiativ.*

Om nämnden inom tre veckor från den dag som anges i första stycket 1 eller 2 har förelagt anmälaren enligt 46 § att avhjälpa en brist i anmälan, räknas tidsfristen från den dag då bristen avhjälpes.

Om det är nödvändigt på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas en gång med högst fyra veckor.

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om byggnadsnämndens handläggning av anmälningar för startbesked. Paragrafen har sin förebild i 27 § och tolkas på motsvarande sätt. Bestämmelser om föreläggande i anmälningsärenden finns i 46 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

46 § Vid handläggningen av en anmälan tillämpas bestämmelserna om ansökans innehåll i 21 §, föreläggande i 22 §, information om tidsfrister i 27 a § och återförvisning för förnyad handläggning i 27 b §. Vid tillämpningen av 27 a § tredje stycket ska hänvisningen till 27 § andra stycket avse 45 § tredje stycket.

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om handläggning av en anmälan. Övervägandena finns i avsnitt 5.2 och 5.3.

I första meningen hänvisas till bestämmelserna om ansökans innehåll i 21 §, föreläggande i 22 §, information om tidsfrister i 27 a § och handläggning av ärenden efter återförvisning i 27 b §. Dessa bestämmelser tillämpas vid handläggningen av anmälningsärenden och motsvarar delvis tidigare 6 kap. 7 § tredje stycket och 8 och 10 §§ plan- och byggförordningen. Genom en hänvisning till 45 § tredje stycket i *andra meningen* förtydligas att den information som ska lämnas avser förlängning av tidsfristen i ett anmälningsärende.

47 § Om byggnadsnämnden tar ut en avgift för handläggningen av en anmälan, ska nämnden i sitt beslut om avgift redovisa hur avgiften har fastställts.

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om att nämnden i sitt beslut ska redovisa hur den avgift som tas ut i ärendet har fastställts. Paragrafen motsvarar vad som gäller för handläggning av ansökningar om lov och förhandsbesked enligt 40 a § och tolkas på motsvarande sätt. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

12 kap. Byggnadsnämnden

8 § Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd,
4. slutsamråd,
5. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
6. upprättande av nybyggnadskartor,
7. framställning av arkivbeständiga handlingar,
8. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41–41 b §§, och
9. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Paragrafen, som ändrats redaktionellt, innehåller bestämmelser om vilka avgifter byggnadsnämnden får ta ut för handläggning av vissa ärenden. Ändringen består i att tidigare punkt 3 har delats upp i två punkter. Numreringen har ändrats därefter. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

8 a § Om en avgift tas ut för handläggningen av ett ärende om förhandsbesked enligt 8 § 1, 8 eller 9 eller ett ärende om lov enligt 8 § 2, 8 eller 9, ska avgiften reduceras med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap.

27 § första stycket överskrids. Avgiften ska dock inte reduceras om tidsfristen överskrids på grund av ett beslut enligt 9 kap. 28 §.

Om en avgift enligt 8 § 1, 3 eller 9 tas ut för handläggningen av en anmälan för en åtgärd som avses i 9 kap. 16 §, ska avgiften reduceras med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist enligt 9 kap. 45 § första stycket överskrids.

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om reduktion av den avgift som en byggnadsnämnd får ta ut för handläggning av ett ärende om förhandsbesked eller lov eller i ett anmälningsärende. Övervägandena finns i avsnitt 5.4 och 5.5.

Första stycket är tillämpligt när den tidsfrist som föreskrivs för beslut enligt 9 kap. 27 § överskrids. Har tidsfristen överskridits ska byggnadsnämnden reducera avgiften med en femtedel per påbörjad vecka. För ärenden om förhandsbesked ska reduktionen enligt *första meningen* avse den del av avgiften som är hänförlig till beslut om förhandsbesked (8 § 1), expediering och kungörelse (8 § 8) och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (8 § 9). För ärenden om lov ska reduktionen avse den del av avgiften som är hänförlig till beslutet om lov (8 § 1), expediering och kungörelse (8 § 8) och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (8 § 9). Enligt *andra meningen* ska avgiften inte reduceras om tidsfristen överskrids på grund av ett beslut enligt 9 kap. 28 §, dvs. när byggnadsnämnden beslutat att ärendet om lov eller förhandsbesked inte ska avgöras förrän en fråga om expropriationstillstånd har avgjorts eller ett planarbete har avslutats. Bestämmelser om att nämnden i sitt beslut om avgift ska redovisa hur den har fastställts finns i 9 kap. 40 a §.

Andra stycket är tillämpligt när den tidsfrist som föreskrivs för beslut i anmälningsärenden enligt 9 kap. 45 § överskrids. Har fristen överskridits ska byggnadsnämnden reducera avgiften med en femtedel per påbörjad vecka. Reduktionen ska avse avgiften för beslut om startbesked (8 § 1), tekniska samråd (8 § 3) och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (8 § 9). Bestämmelser om att nämnden i sitt beslut om avgift ska redovisa hur den har fastställts finns i 9 kap. 47 §.

Bestämmelser om överklagande finns i 13 kap. 3 §.

16 kap. Bemyndiganden

Föreskrifter om anmälningsplikt

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om att anmälan krävs för vissa åtgärder enligt 9 kap. 16 §.

Paragrafen har ändrats på så sätt att den inte längre omfattar ett bemyndigande i fråga om tidsfrist för beslut om startbesked efter sådan anmälan. Bestämmelser om tidsfrist för sådana beslut finns nu i 9 kap. 45 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ansökningar om lov, förhandsbesked och anmälningar som avses i 9 kap. 16 § och som inkommit till byggnadsnämnden före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Sammanfattning av Boverkets rapport Utvärdering av tidsfrister och förslag till sanktioner (Rapport 2017:4)

Boverket har via en enkätundersökning utvärderat byggnadsnämndernas tillämpning av tidsfristerna för förhandsbesked och lov enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen samt anmälningsärenden enligt 6 kap. 7 § plan- och byggförordningen. Utvärderingen visar att majoriteten av landets byggnadsnämnder klarar att handlägga större delen av ärendena inom de angivna tidsfristerna. De byggnadsnämnder som ofta har problem att hålla tidsfristerna anger att orsaken främst beror på hög arbetsbelastning och komplexa ärenden som drar ut på tiden.

Oberoende av utvärderingens resultat har Boverket haft i uppdrag att ta fram ett förslag till sanktionssystem för de fall byggnadsnämnderna inte håller de angivna tidsfristerna för förhandsbesked, lov och anmälningsärenden. Boverket har utrett två alternativa sanktionssystem; sanktionsavgift och reduktion av avgift. Även alternativa åtgärder till sanktionssystem har belysts, så som premier i olika former, beviljad ansökan om tidsfristen inte hålls och skadeståndsansvar.

Boverket har vid valet av sanktionssystem eftersträvat ett system som kan hanteras inom ramen för nuvarande prövningsförfarande och som är tids- och kostnadseffektivt utan att ge avkall på den preventiva och avhållande effekten. Vid en samlad bedömning av de olika alternativen har Boverket valt att föreslå införande av reduktion av avgift. Reduktion av avgift är enklare att införa och tillämpa jämfört med sanktionsavgift. Det krävs till exempel inte någon fristående prövning av annan myndighet utan avgifterna kan reduceras inom ramen för kommunens beslut om avgift i varje enskilt ärende. Reduktion av avgift har även den fördelen att reduktionen kommer den tillgodo som direkt drabbas av att en tidsfrist överskrids.

Förslaget innebär att de avgifter som byggnadsnämnden får ta ut för förhandsbesked, lov och anmälningsärenden ska reduceras med en femtedel för varje vecka som aktuell tidsfrist överskrids. Ett författningsförslag med tillhörande författningskommentarer har tagits fram för detta förslag. Boverket föreslår utöver själva förslaget med sanktionssystem att gällande regler om tidsfrister förtydligas och kompletteras på ett antal punkter för att det lättare ska gå att avgöra bl.a. när en ansökan är fullständig och hur tidsfristerna ska räknas.

Sammantaget bedömer Boverket att ett införande av reduktion av avgift får mer positiva konsekvenser än ett nollalternativ eller införande av alternativa åtgärder.

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Enligt riksdagens beslut föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)

dels att 9 kap. 27 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 9 kap. 27 a § och 12 kap. 10 a–10 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

27 §

Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt och meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen kom in till nämnden. Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, får tiden förlängas en gång med högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna. Sökanden ska informeras om förlängningen och skälen för den innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Bestämmelser om att ett mottagningsbevis ska skickas till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in och om innehållet i ett sådant bevis finns i 8 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden.

Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om *förhandsbesked och lov* skyndsamt och meddela sitt beslut om *förhandsbesked eller lov* inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen kom in till nämnden.

En ansökan om förhandsbesked och lov är fullständig när sökanden lämnat in det som behövs för prövningen enligt 21 § och enligt bestämmelser som utfärdats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Om sökanden senare kommer in med ytterligare underlag som har betydelse för prövningen börjar en ny tidsfrist enligt första stycket att löpa.

Om byggnadsnämnden inte inom två veckor från det att ansökan kom in begär att sökanden ska komplettera ansökan, börjar tidsfristen i första stycket att löpa även om ansökan inte är fullständig.

Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, får bygg-

nadsnämnden förlänga den i första stycket angivna tiden en gång med högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna. Sökanden ska informeras om förlängningen och skälen för den innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

9 kap.

27 a §

Byggnadsnämnden ska sända ett mottagningsbevis till sökanden när en tidsfrist enligt 27 § börjar löpa. Mottagningsbeviset ska innehålla information om

1. den tidsfrist som gäller och att tiden får förlängas,

2. det datum när tidsfristen börjat löpa eller börjat löpa på nytt enligt 27 § andra stycket,

3. att en ansökan inte är beviljad om ett beslut inte fattas inom denna tidsfrist och

4. möjligheterna att överklaga beslut om förhandsbesked, beslut om lov och beslut om avgift för handläggning av sådana ärenden.

12 kap.

10 a §

Byggnadsnämnden ska reducera en avgift enligt 8 § 1, 7 och 8 för förhandsbesked och enligt 8 § 2, 7 och 8 för beslut om lov om nämnden överskridit en tidsfrist enligt 9 kap. 27 §.

Reduktion av avgifter enligt första stycket ska ske med en femtedel för varje påbörjad vecka som en tidsfrist överskrids.

10 b §

Byggnadsnämnden ska i ärenden som inletts genom en anmälan enligt föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av 16 kap. 8 § reducera avgiften för startbesked enligt 8 § 1, 3 och 8 om nämnden överskridit en tidsfrist enligt bestämmelser som regeringen utfärdat med stöd av 16 kap. 8 §.

*Reduktion av avgifter enligt Bilaga 2
första stycket ska ske med en fem-
tedel för varje påbörjad vecka som
en tidsfrist överskrids.*

Denna lag träder i kraft den ...(dag månad år). För ansökningar som kommit in till byggnadsnämnden före den xxx (ikraftträdandet) gäller föreskrifterna i dess äldre lydelse.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har yttrat sig över Boverkets rapport: Riksdagens ombudsmän (JO), Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen), Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Umeå tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Ekonomistyrningsverket, Fortifikationsverket, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Försvarsmakten, Konkurrensverket, Kungl. Tekniska högskolan, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Gotland län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk, Statskontoret, Tillväxtverket (Regelrådet), Stockholms kommun, Norrköpings kommun, Karlshamns kommun, Malmö kommun, Göteborgs kommun, Borlänge kommun, Hofors kommun, Örnsköldsviks kommun, Härjedalens kommun, Kalix kommun, Näringslivets regelnämnd, Samhällsbyggarna, Sveriges allmännyttiga Bostadsbolag (SABO), Sveriges byggindustrier, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Villaägarnas riksförbund.

Följande remissinstanser har inte yttrat sig över rapporten: Östersunds tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Blekinge tekniska högskola, Lantmäteriet, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Statens centrum för arkitektur och design, Uppsala universitet (juridiska fakulteten), Värmdö kommun, Tyresö kommun, Täby kommun, Enköpings kommun, Gnesta kommun, Strängnäs kommun, Mjölby kommun, Jönköpings kommun, Växjö kommun, Ljungby kommun, Mönsterås kommun, Vellinge kommun, Tomelilla kommun, Halmstads kommun, Partille kommun, Tanums kommun, Eda kommun, Hammarö kommun, Degerfors kommun, Askersunds kommun, Arboga kommun, Gagnef kommun, Gävle kommun, Ragunda kommun, Övertorneå kommun, Besqab, Byggherrarna Sverige, Föreningen Sveriges Bygglovgranskare och Byggnadsnämndssekreterare, Föreningen Sveriges stadsbyggare, IQ Samhällsbyggnad, NCC, Peab, Småkom, Sveriges Arkitekter och Sveriges Stadsarkitektförening.

Yttranden har även inkommit från Lantbrukarnas riksförbund, Huddinge kommun, Vaxholms kommun, Nacka kommun och Upplands Väsby kommun.